

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 2852/2023
22.11.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Добриле Страјина, председника већа, Драгане Миросављевић и Надежде Видић, чланова већа, у парници тужиле АА из ..., чији је пуномоћник Драгана Филиповић, адвокат из ..., против тужене Основне школе „Петар Кочић” из Инђије, ради накнаде штете, одлучујући о ревизији тужиле изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3413/22 од 19.01.2023. године, у седници одржаној 22.11.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиле изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3413/22 од 19.01.2023. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Старој Пазови, Судска јединица у Инђији П1 272/21 од 02.03.2022. године, ставом првим изреке, обавезана је тужена да тужилци за период од 01.03.2018. године до 28.02.2021. године исплати на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора 119.544,88 динара са законском затезном каматом од 18.02.2022. године до исплате, као и 26.128,52 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 17.02.2022. године. Ставом другим изреке, обавезана је тужена да тужилци на име накнаде трошкова за исхрану у току рада за период од 01.03.2018. године од 28.02.2021. године исплати 117.417,50 динара са законском затезном каматом од 18.02.2022. године до исплате, као и 26.410,19 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 17.02.2022. године. Ставом трећим изреке, обавезана је тужена да тужилци плати трошкове поступка од 60.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате. Ставом четвртим изреке, ослобођена је тужила од обавеза плаћања судских такси у овом поступку.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж1 3413/22 од 19.01.2023. године, преиначена је првостепена пресуда тако што је одбијен тужбени захтев којим је тражено да се обавезе тужена да тужилци за период од 01.03.2018. године до 28.02.2021. године исплати на име накнаде трошкова регреса за коришћење годишњег одмора 119.544,88 динара са законском затезном каматом од 18.02.2022. године до исплате, као и 26.128,52 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 17.02.2022. године и на име накнаде трошкова за исхрану у току рада 117.417,50 динара са законском затезном каматом од 18.02.2022. године до исплате, као

и 26.410,19 динара на име законске затезне камате обрачунате од доспелости до 17.02.2022. године, као и да јој накнади трошкове поступка од 60.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужила је благовремено изјавила ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. у вези члана 403. став 2 тачка 2. Закона о парничном поступку - ЗПП („Службени гласник РС“ бр. 72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23) и оценио да је ревизија тужиле неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је у периоду од 01.03.2018. године до 28.02.2021. године била у радном односу код тужене на радном месту ... за које је утврђен коефицијент и обрачун плате од 6,83. Тужена је у спорном периоду обрачунавала и исплаћивала плату тужилу која је била нижа од минималне зараде и вршила доплату до висине минималне зараде. Висина предметних накнада за спорни период је утврђена на основу налаза и мишљења судског вештака економско финансијске струке.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао тужену да тужилу исплати накнаду трошкова за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора у спорном периоду утврђену вештачењем, са припадајућом каматом. По оцени првостепеног суда, у ситуацији када је тужилу исплаћивана минимална зарада, накнада спорних трошкова није реализована, независно од чињенице што је Законом о платама у државним органима и јавним службама прописано да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Другостепени суд је преиначио првостепену пресуду тако што је одбио тужбени захтев тужиле за накнаду трошкова исхране у току рада и за накнаду регреса за коришћење годишњег одмора, са припадајућом каматом. По оцени другостепеног суда, накнада трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора је тужилу исплаћивана кроз коефицијент за обрачун њене плате сагласно Закону о платама у државним органима и јавним службама, па не постоји правни основ за остварење предметног права тужиле.

Врховни суд је оценио да се неосновано ревизијом тужиле указује да је другостепена пресуда донета уз погрешну примену материјалног права.

Чланом 187. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања („Службени гласник РС“ бр. 88/17...129/21), прописано је да се на утврђивање и обрачун плата, накнада и додатака запослених у установи примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама.

Чланом 1. став 1. тачка 3. Закона о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“, бр. 34/01... 157/20) прописан је начин утврђивања

плата, додатака, накнада и осталих примања запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе Чланом 3. став 1. истог закона, прописано је да основицу за обрачун и исплату плата утврђује Влада, осим за председника Републике, народне посланике и именована, постављена и запослена лица у службама председника Републике и Народне скупштине Републике Србије. Чланом 4. став 1. истог закона, прописано је да коефицијент изражава сложеност послова, одговорност, услове рада и стручну спрему, а ставом 2. да коефицијент садржи и додатак на име накнаде за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора.

Чланом 20. став 1. Посебног Колективног уговора за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, број 21/15 и 92/20), прописани су елементи за утврђивање плате, тако да се плата утврђује на основу: основице за обрачун плата, коефицијента са којим се множи основица, додатака на плату и обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање из плата у складу са законом, а ставом 2. да уколико је основна плата запосленог, која је утврђена на основу основице за обрачун плата и коефицијената из прописа о коефицијентима за обрачун и исплату плата, за пуно радно време и остварени стандардни учинак, нижа од минималне зараде, основна плата запосленог утврђена на горе описан начин, исплаћује се у висини минималне зараде.

Законом о раду („Службени гласник РС“, бр. 24/05... 95/18), чланом 118. став 1. прописано је да запослени има право на накнаду трошкова у складу са општим актом и уговором о раду, и то, између осталог за исхрану у току рада, ако послодавац ово право није обезбедио на други начин (тачка 5.) и регрес за коришћење годишњег одмора (тачка 6.), а према ставу 2. тог члана закона, висина трошкова из става 1. тачка 5. овог члана мора бити изражена у новцу. Одредбе Закона о раду примењују се и на запослене у државним органима, органима територијалне аутономије и локалне самоуправе и јавним службама, ако законом није друкчије одређено, на основу члана 2. став 2. тог закона.

Уредбом о коефицијентима за обрачун и исплату плата запослених у јавним службама, коју је Влада Републике Србије донела на основу члана 8. Закона о платама у државним органима и јавним службама, утврђени су коефицијенти за обрачун плата запослених у јавним службама које се финансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе. Чланом 2. став 1. тачка 1. те Уредбе, утврђени су коефицијенти за обрачун и исплату запослених из члана 1. ове Уредбе, који се примењују на запослене у основном образовању.

Тужилца је запослена код тужене, са којих разлога се на утврђивање и обрачун њене плате, као и накнада и додатака по основу рада, примењују прописи којима се уређују плате, накнаде и друга примања запослених у јавним службама. Супсидијарна примена Закона о раду прописана је само за случај када посебним законом положај, права, обавезе и одговорности запослених нису другачије уређени. С обзиром на то да посебан закон (Закон о платама у државним органима и јавним службама) прописије да коефицијент за обрачун плате садржи и додатак за исхрану у току рада и регрес за коришћење годишњег одмора, то следи да та одредба посебног закона искључује примену опште норме из Закона о раду. Посебним Колективним уговором за запослене у основним и средњим школама и домовима ученика („Службени гласник РС“, бр. 21/15, 92/20) није прописано право запослених на накнаду трошкова за исхрану у току

рада и трошкова регреса за коришћење годишњег одмора, који није прописан ни претходно важећим Посебним колективним уговором („Службени гласник РС“, бр. 12/09). Када се има у виду све напред наведено, примања по основу накнада за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржани у коефицијенту, као једном од елемената плате, са којих разлога не постоји правни основ за остваривање предметног права тужиле садржан било у општем било у посебном акту. Стога, како правилно закључује другостепени суд, неосновани су захтеви тужиле, с обзиром да су накнаде на име трошкова за исхрану у току рада и регреса за коришћење годишњег одмора садржане у коефицијенту њене плате, а то што је тужиле у спорном периоду исплаћивана минимална зарада је без утицаја на другачију одлуку.

Из наведених разлога, Врховни суд је применом члана 414. ЗПП одлучио као у изреци.

Председник већа – судија
Добрила Страјина, с.р.

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић